

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. Quid sit Institutio & Collatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

is:tem divinam facere & Missam celebrare nequeat, fructus nihilominus beneficii sui percipiat, & ceteris ordinis sui muneribus, quibus sine scandalo & offensione populi licet, fungi potest, *c. 1. h. t.*

TITULUS VII.

De Institutionibus.

§. I.

Quid sit Institutio & Collatio.

1. Beneficia duobus modis acquiri, *juste & injuste*
2. Institutionis varia acceptiones.
3. Generaliter accepta comprehendit quamlibet provisionem.
4. Collatio quid sit, & quoruplex.
5. in quo differat ab electione, presentatione, & postulatione.
6. Beneficium à quo acceptari possit.

DE præbendis & dignitatibus atque aliis beneficiis in genere dictum est antea. Deinceps dicendum est, quomodo beneficia Ecclesiastica acquirantur, qui ea conferant, & quibus conferri debeant:

1. Duobus modis in genere beneficia acquirantur, scilicet *juste* vel *injuste*. *Juste* per Canonicam institutionem: *injuste* verò sine Canonica institutione, veluti per Simoniam, per preces hæreticorum, per injuriam. Regula autem Juris est, Beneficium Ecclesiasticum non possit acquiri sine Canonica institutione obtineri, *c. 1. De R. l. in 6.*

2. Pro cuius intelligentia observandum est, Institutionem interdum sumi pro libera collatione beneficii Ecclesiastici, *ut passim in hoc tit.* Interdum pro deductione in possessionem corporalem ipsius beneficii, quam alias *investituram* appellant, quæ jure communi ad Archidiaconum spectat, quando scilicet collatio vel institutio collativa seu auctoritabilis, ut vocant, præcessit, *c. 7. De officio Archidiaconi*, Quamquam hodie plerisque in lo-

cisea Archipresbyteris seu Decanis ruralibus demandetur; & passim Collegia ac Capitula suos collegas in possessionem mittant & titulum admittant, a patronis fortè datum, quod est vice Canonice institutionis. Aliquando verò pro collatione beneficii, non libera, qualis est ea, quæ fit ad præsentationem patroni, & specialiter Institutio appellatur: eique similis est ea, quæ fit ad nominationem vel mandatum alterius, pura Principis aut Pontificis.

3. Igitur *in d. c. 1.* nomen Institutionis sumitur generaliter, ut comprehendat quamlibet provisionem seu modum, quo acquiritur beneficium, sive sit electio specialiter dicta, cum confirmatione sequenti; sive postulatio cum admissione; sive nominatio ac præsentatio patroni, cum institutione securâ: sive collatio libera: sive provisio Papæ: sive Permutatio: & sic de similibus.

Dicitur autem Canonica, quia fieri debet secundum Canones, id est, ritu Canonico, in album seu matriculam illius Ecclesiæ vel altaris admitti is, cui collatum est beneficium, *cap. 2 & 3. h. tit.* Ut verò sit Canonica, requiritur potestas in instituente, &abilitas ex parte ejus, qui instituitur, cum aliis solemnitatibus à jure requisitis. Neque seipsum quis instituire potest, cum inter dantem sive instituentem & accipientem debeat esse distinctio, *c. ult. h. tit.*

Porro, omissis aliis modis acquirendi beneficia Ecclesiastica, de quorum nonnullis libro 1. egimus, ut de Electione, Postulatione, Translatione, hic potissimum agendum de Collatione atque Institutione, specialiter sumptâ.

4. Collatio specialiter dicta est assignatio seu concessio beneficii vacantis, facta ab habente potestatem. Dividitur in Liberam & non Liberam. Libera dicitur gratuita beneficii vacantis concessio, facta ab habente potestatem, seu quæ fit solo jure Prælati. Unde & donatio dicitur, *c. fin. De officio Vicarii in 6.* Non Libera, quæ fit ad præsentationem, nominationem, aut mandatum alicujus, seu quæ non fit solo jure Prælati.

5. Differt Collatio ab Electione, Præsentatione & Postulatione, quod per Collationem acceptatam, etiam ante adeptam possessionem, acqui-

acquiratur jus in re, *c. Si tibi absenti* 17. De *præbendis* in 6. sicut & per institutionem: per Electionem verò & Præsentationem acceptatam tantum jus ad rem. At per Postulationem nullum jus acquiratur postulato. sicut nec per Præsentationem ante acceptationem.

6. Potest autem acceptari beneficium non tantum ab eo, cui collatum est, sed & ab alio ejus nomine, puta procuratore, sive Ecclesiastico sive laico, qui in hoc nudum ministerium præstat; modò tamen speciale mandatum habeat ad acceptandam possessionem, licet specialiter beneficium aliquod in eo nominatum non fuerit: alioqui generale mandatum etiam cum libera administratione non sufficit. Vide *Covar. lib. 3. var. resol. cap. 16. n. 4.* Quamquam beneficium absenti collatum, & ab alio, qui mandatum non habuit, ejus nomine acceptatum, censetur acquisitum à die acceptationis modò intra tempus ad acceptandum secuta fuerit ratihabitio; *Covar. ib. n. 5. Piasec. p. 2. c. 5. n. 3. n. 10. & seq.*

§. II.

Qui conferre beneficia possunt.

1. Conferre potest indistinctè beneficia omnia summus Pont.
2. Legatus à Latere in provincia sibi decreta.
3. Episcopus in sua diocesi.
4. Nisi sint beneficia reservata aut affecta.
5. Cathedralis Ecclesia præbendas confert simul cum Capitulo.
6. Similiter Ecclesiarum Collegiarum Prælati & Capitulum.
7. Capitulum, Sede vacante, quatenus conferre possit.
8. Item Vicarius Episcopi.
9. Et sequester.
10. Bona item fidei possessor.
11. Interdum jus conferendi aliis competit, etiam laicis.

VT collatio sit Canonica, fieri ab eo debet, qui conferendi habet potestatem. Itaque nunc videadum, quis beneficia vacantia conferre possit. Variè autem conferuntur, pro consuetudine alia atque alia in singulis Ecclesiis. Sed extra consuetudinem, quid de jure obtineat, videamus.

1. Et quidem in primis summus Pontifex tanquam Vicarius Christi & D. Petri successor, cum summam & amplissimam potestatem habeat, quoad ea, quæ in beneficiis juris sunt positivi, *c. Licet De præbendis* in 6. *Clement. 1. Prælibente pendente &c.* omnia & qualicumque beneficia, sive electiva sive collativa, sive juri sint patronatus, conferre potest, non modò in perpetuum seu ad vitam collatari, sed & ad tempus, *c. Si gratus De rescriptis* in 6. Unde beneficia omnia, respectu illius, dicuntur manualia.

Potest etiam juri patronorum, sive Ecclesiasticorum sive Laicorum, itemque juri Ordinariis derogare: cum Ordinariis cumulatim concurrere, eosdemque in mensibus eorum, etiam alternatim, prævenire, ita ut collatio prior à Pontifice facta præferatur collationi posteriori Ordinarii, nisi provisio à Papa obstat regula de viciniliis notitia, *Gazias De benef. p. 6. cap. 1.* Potest in super beneficia non vacantia promittere & conferre. Rursus beneficia suæ collationi reservare, sive generaliter, sive specialiter, ut constat ex *Extrav. Extrabiblis Ioan. xxii. De præb. & Extravag. Ad regim. eod. tit. in communib. c. Licet 2. & c. Præsentat. 34. eod. in 6.*

2. Secundò, Legatus à Latere potest conferre beneficia in provincia sibi decreta, tempore Legationis vacantia, & in eorum collatione concurrere cum Ordinario, *c. 1. & 2. De officio Legati* in 6. prout latius docuimus, *lib. 1. eod. tit. §. 3.*

3. Tertio beneficia conferre possunt ordinarii Collatores inferiores, qui suo jure ea conferunt, sive jus illud habeant à jure, seu Canone, sive à Papa, sive à consuetudine vel præscriptione. Et quidem de jure communi Episcopus est Collator ordinarius beneficiorum in sua diocesi, *can. Omnes basilica & seq. xvi. q. 7. c. Conquerente* 16. *sup. De officio lud. ord. c. Et frequentibus* 3. *h. t. Piasec. 2. p. c. 5. art. 2. nu. 10.*

4. Certis tamen casibus ea conferre nequit: veluti si sint reservata vel affecta, si juri patronatus, vel alia de causa spectent ad aliorum collationem.

5. Cæterum an collatio præbendarum in Ecclesiis Cathedralibus ad solum spectet Episcopum, variant Interpretes. Probabilior sententia est eorum, qui volunt spectare ad Episcopum.